

Inleiding

Bij FVD, VVD en CDA bestond de bereidheid om een nadere verkenning op hoofdlijnen uit te voeren. Het resultaat ligt hier voor. Uit de gesprekken van de afgelopen twee weken blijkt, dat op inhoud van provinciale thema's, een samenwerking tussen de fracties van FVD, VVD en CDA mogelijk is. Daarbij zijn geen onoverbrugbare verschillen geconstateerd.

Onze verkenning is op hoofdlijnen op een aantal grote thema's met maximaal 1 A4 per thema. Het is een beschrijving van een gezamenlijke ambitie. Een aanzet om verder uit te werken waarbij we ruimte willen bieden aan andere partijen. Wat ons betreft vindt de uitwerking de komende jaren plaats. We weten dat de wereld zich niet laat vangen in de momentopname van een nog te maken coalitieakkoord.

Wij rekenen er op dat de bereidheid aanwezig is bij andere fracties om hier gesprekken over te voeren naar een verdieping. FVD, VVD en CDA willen graag met anderen werken aan een Zuid-Holland waarbij we de komende vier jaar concreet aan de slag gaan voor onze inwoners, bedrijven en gemeenten.

Bestuursstijl

De uitgestoken hand zetten we voort. We zoeken de samenwerking op met partijen uit de markt en de samenleving. Een provincie die bewust de helpende hand biedt waar dit meerwaarde biedt, geen provincie die met grote toekomstvisies gaat vertellen hoe de wereld in elkaar zit. Onze meerwaarde zit in uitvoeringskracht, samen met andere overheden, bedrijfsleven en bewoners. Daarbij zetten we het belang van Zuid-Holland en onze inwoners en bedrijven voorop.

Participatie

Wij willen dat inwoners, organisaties en het bedrijfsleven vroegtijdig betrokken worden bij besluitvorming. Daarom gaat de provincie door met het toepassen van innovatieve manieren van interactie. De communicatie van de provincie moet helder en duidelijk zijn. Daarnaast moet de provincie goed bereikbaar zijn via zowel nieuwe als al (lang) bestaande communicatiekanalen.

Wonen

Ambitie

We willen aantrekkelijke en betaalbare woningen voor elke Zuid-Hollander kunnen bieden. Het tempo van woningbouw willen we versnellen. We geven prioriteit aan bouwen in de bestaande bebouwde omgeving in goede combinatie met werk en mobiliteit. Daarbij wordt ook rekening gehouden met een groen en waterrijke omgeving. Het is belangrijk te bouwen voor de behoefte die er is. Dus voor verschillende doelgroepen (o.a. jongeren en ouderen) in verschillende prijsklassen (vooral laag en middensegment) en zowel koop als huur. Per gebied verschilt dit. Maatwerk per regio is nodig.

Aanzet voor uitwerking

Woonakkoorden

We werken vanuit de regionale woonvisies en voeren regie daar waar nodig regie op bijvoorbeeld woonakkoorden ten behoeve van de sociale woningbouwopgave (zoals de voorbeelden in de Rotterdamse- en Haagse regio). We zien er op toe dat deze akkoorden ook echt tot uitvoering worden gebracht. Om te versnellen kijken we hoe we de knelpunten weg kunnen nemen.

Continuïteit bouw

De woningmarkt kent schommelingen in de tijd. De continuïteit voor de bouwsector is van belang zodat bij een eventuele volgende laagconjunctuur de bouwstroom kan blijven doorlopen. We moeten scenario's maken met de bouwsector en lokale overheden hoe we meer stabiliteit en werkgelegenheid kunnen bieden voor de langere termijn in de sector. Als de vraag hoger is dan verwacht moeten gemeenten zich daar eerder op kunnen voorbereiden en maken we afspraken met gemeenten over het moment dat uitvoering nodig is. Met andere woorden, voorbereiden mag maar uitvoering kan pas als we dit gezamenlijk geconstateerd hebben. We plannen meer projecten dan nodig zodat we flexibel kunnen inspelen op veranderende behoeftes. Daarbij kijken we eerst naar binnenstedelijk opvangen waaronder ook sloop/herbouw. Als er geen binnenstedelijke ruimte is kan er ook in het groen gebouwd worden.

Transformatie

Transformatie van bedrijventerreinen/kantoren kan helpen om woningaanbod te vergroten maar wij zorgen er voor wel voor dat bedrijven gegarandeerd zijn van voldoende ruimte om in de provincie te kunnen ondernemen. De afweging tussen wonen en bedrijven moet dus altijd gezien worden. We kijken daarbij vooral bovenlokaal. Schuiven tussen bedrijventerreinen kan hierbij een optie zijn waarbij de provincie kan helpen indien er knelpunten zijn. Dat doen we al, en blijven we doen, bij hoge milieucategorie (HMC) en watergebonden bedrijvigheid. Op bedrijventerreinen wordt ook vaak gezocht naar huisvesting voor arbeidsmigranten. Gemeenten en bedrijven hebben een verantwoordelijkheid voor adequate huisvesting. (zie thema economie). Uit de lopende pilot met Rijk en gemeenten, tav huisvesting arbeidsmigranten, zijn wij bereid om ons instrumentarium en regelgeving waar nodig aan te passen. Bedrijfsleven staat ook aan de lat als het gaat om draagvlak in de omgeving te creëren. Op dit thema is er ook een vraagstuk huisvesting rond om recreatieparken. Recreatieparken zijn in de provincie sowieso een punt van aandacht. De aanpak van recreatieparken is maatwerk, hiervoor doen we onderzoek per park en zal gekeken worden welke maatregelen nodig zijn. Daar waar provincie en gemeente een keuze maken voor overgang naar permanente bewoning moeten afspraken gemaakt worden over hun overige woningbouw opgaven en over een bijdrage aan de kosten ten aanzien van infrastructurele voorzieningen. We sluiten hierbij aan bij het landelijke onderzoek (Rijk en provincies) en maken gebruik bij de kennis die hierbij wordt opgedaan.

Mobiliteit

Ambitie:

De provincie moet een goed bereikbare provincie zijn, zeker met de groei van het aantal inwoners en bedrijven. Dit betekent dat we moeten investeren in alle vormen van mobiliteit. In het personen- en goederenvervoer is het verknopen van mobiliteitsnetwerken van belang. Investerings in kwaliteit van mobiliteit en infrastructuur worden medege dragen door bijdragen van gemeenten en ontwikkelaars. Vervoer is slim, schoon en veilig.

Aanzet voor uitwerking

OV/ weg

Ketenmobiliteit stimuleren we via slimme oplossingen als apps, leenscooters, etc. In de nieuwe concessies van het OV nemen we dit mee. In OV moet extra in geïnvesteerd worden rekening houdend met exploitatielasten voor het totale systeem. Ten aanzien van Hoogwaardig Openbaar Vervoer is het van belang dat het gaat om frequentie en kwaliteit. Lightrail kan een eindbeeld zijn, vrije busbanen zijn een begin. Bij concessieverlening blijven we intensief optrekken met betrokken gemeenten net als in de afgelopen periode.

Alle OV tarieven in ons vervoersgebied zijn gelijkgetrokken en dit houden we zo. Het streven is om de tariefsverlaging permanent te maken. Een abonnement voor Zuid-Holland behouden we ook. Slimme oplossingen kunnen ook voor andere modaliteiten ingezet worden via ICT. Om de bereikbaarheid in landelijk gebied te vergroten zijn innovatieve kleinschalige OV oplossingen een optie, door bijvoorbeeld koppeling aan doelgroepenvervoer.

Weg

Ook in de toekomst zijn investeringen in wegen belangrijk. We houden vast aan reeds vastgestelde besluiten. In het kader van grote investeringen en onderhoudsprojecten in deze regio moeten we samen met gemeenten, Rijk en bedrijfsleven inzetten op slimme oplossingen en een reële planning om Zuid-Holland bereikbaar te houden. Om modaliteiten aan elkaar te verknopen investeren we in aantrekkelijke transferia. We blijven volop inzetten om de belangen van de provincie te behartigen vooral ook via inzet in overleggen met het Rijk zoals MIRT.

Goederenvervoer

Zuid-Holland is een internationaal knooppunt van goederenvervoer. We blijven werken aan het realiseren van snelle internationale corridors voor goederen via spoor, water en weg. Voor vervoer over water is droogte een mogelijk probleem dat aandacht behoeft. Vervoer over (internationaal) spoor vereist aandacht voor externe veiligheid en hinder in relatie tot woningbouw, in het bijzonder als het om gevaarlijke stoffen gaat. Ook heeft vrachtwagenparkeren volle aandacht. Langs de corridors maken we een link met de economische opgaven om daar ook toegevoegde waarde te creëren.

Luchtvaart

We zien de waarde van een vliegveld voor Zuid-Hollandse economie. We kijken positief naar een onderzoek voor een luchthaven op zee en werken daar aan mee waarbij wij vooral denken aan een zeewaartse kustuitbreiding. Voor RTHA zien we er op toe dat de regels voor geluidhinder rond vliegvelden worden nageleefd. Bij overschrijding moet worden gehandhaafd. Voor RTHA zoeken we met Rijk, luchtvaart en omgeving naar oplossingen voor het conflict ten aanzien van geluidruimte tussen commerciële luchtvaart en hulpdiensten.

Economie

Ambitie

Wij willen de meest innovatieve regio van Nederland zijn. We zijn trots op het bedrijfsleven in Zuid-Holland. Zij vormen samen de sterkste economie van Nederland. MKB-bedrijven zijn samen met een aantal grote bedrijven in onze topsectoren internationaal toonaangevend. Ons bedrijfsleven moet internationaal kunnen blijven excelleren. Daarom zetten wij vanuit de provincie in op een goed innovatie- en vestigingsklimaat. We willen daarom nog beter worden waar we al goed in zijn. Voor vergunningverlening toezicht en handhaving wordt gehandeld conform de vastgestelde Nota VTH.

De grote veranderingen in de economie die op ons afkomen zijn digitalisering, circulaire economie en de energietransitie. Deze veranderingen vragen een economisch realistische aanpak. CO2- reductie kan hand in hand gaan met andere doelen, zoals werkgelegenheid en krachtig bedrijfsleven. Daarom zetten we als provincie in op innovatie. Dit doen we samen met het bedrijfsleven en kennisinstellingen waarbij we de concurrentiekracht van onze regio versterken voor de toekomst. We kijken hierbij ook naar nieuwe wetenschappelijke ontwikkelingen.

Aanzet voor uitwerking

Innovatie in Topsectoren en MKB

Wij blijven verder inzetten op onze topsectoren en het ondersteunen van innovatief MKB.

Als provincie ondersteunen we het innovatieve ecosysteem bijvoorbeeld door campusontwikkeling/fieldlabs. Wij vinden de koppeling met de taken van de provincie als ruimtelijke ordening en bereikbaarheid belangrijk. Wij versterken daarmee de randvoorwaarden voor de topsectoren om succesvol te opereren. De maakindustrie is in onze provincie een belangrijk dwarsverband in alle sectoren.

Human Capital Agenda

Om genoeg en gekwalificeerde werknemers in de provincie te hebben, koppelen we overheden, bedrijfsleven en onderwijs aan elkaar. Zo sluiten arbeidsmarkt en onderwijs beter op elkaar en kan de werkgelegenheid groeien. We nemen geen rol over van gemeenten, bedrijfsleven en onderwijsinstellingen maar ondersteunen het proces wel. Wij kunnen analyses maken, verbinden, provinciebreed het onderwerp aan de orde stellen en partner zijn in de agenda. Onderwijsinstellingen en bedrijfsleven maken vooral samen afspraken om tot goede flexibele opleidingstrajecten en invulling te komen. Dit komt op langere termijn ten goede aan het bedrijfsleven (een EQ, education quarter).

Ten aanzien van het vraagstuk arbeidsmigranten constateren we enerzijds dat we als medeoverheden alles in het werk moeten stellen om vacatures op te vullen door mensen met een uitkering. Primair ligt de verantwoordelijkheid bij gemeenten en het UWV. De provincie kan een faciliterende rol spelen om vraag en aanbod op regionaal niveau bij elkaar te brengen. Anderzijds erkennen we, dat daarnaast in specifieke sectoren de behoefte bestaat om (tijdelijk) arbeidsmigranten in te zetten.

Aanbestedingen

Als overheid hebben we een eigen rol in ons aanbestedingsbeleid om de eigen ondernemers een kans te bieden. Wij kijken daar waar het kan of lokale kleine (Zuid-Hollandse) ondernemingen een rol in een aanbesteding kunnen spelen. Aanbestedingen in delen aanbieden kan daarbij helpen en ondersteunt het MKB. We vragen dan wel aan het bedrijfsleven om mensen uit de regio mee te helpen in hun arbeidsontwikkeling (social return inclusief opleidingsverplichting). De provincie doet dit zelf op o.a. infrastructurele/bouw inkoop, groenonderhoud, dienstverlening. We kijken of we voor verschillende sectoren een verbindende rol kunnen hebben om te horen wat de knelpunten per sector in de arbeidsmarktontwikkeling zijn.

Natuur, landbouw, recreatie

Ambitie

Zuid-Holland is een prachtige provincie met een rijke variatie aan zowel natuur als landschappen. Wij willen onze waardevolle landschappen behouden in een dichtbevolkte provincie waar de druk altijd groot is om natuur en landschap te gebruiken voor andere functies. Stad en land zijn belangrijk om aan elkaar te verbinden. Goed landschapsbeheer en een vitale agrarische sector gaan hand in hand. Vaak willen boeren en tuinders ook echt meedenken om een bijdrage te leveren aan de natuur om de biodiversiteit te versterken, denk hier bijvoorbeeld aan de aanpak boerenlandvogels.

Aanzet voor uitwerking

Landbouw

De agrarische sector heeft in sommige gevallen schaalvergroting nodig om te kunnen overleven. Hierbij speelt innovatie een grote rol. Uitbreiding van stallen moet mede ten goede komen aan dierenwelzijn en beoordelen we op de ruimtelijke impact en volksgezondheid in de omgeving. Wij stimuleren lokale productie en consumptie. Streekproducten kunnen bijdragen aan een sterke lokale economie en imago van de regio's en voeding.

Natuur en recreatie

De provincie staat ook aan de lat om natuurgebieden (Natura2000 en Natuurnetwerk Nederland) te beheren. Dit willen we goed en effectief doen. Uitbreiding van het Natuurnetwerk Nederland moet gezien worden daar waar het een doorlopende groene verbinding kan zijn en zoals afgesproken met het Rijk in het natuurpact. We gaan hier geen agrarische gronden voor onteigenen.

Groen en water in de omgeving van steden is belangrijk om recreatie om de hoek te kunnen realiseren. Verbindingen tussen bewoning en groen zijn belangrijk. Dit draagt bij aan een gezonde leefomgeving. Hier liggen ook kansen voor de agrarische sector. Zuid-Holland is een waterrijke provincie. We stimuleren dat hier recreatief meer gebruik van gemaakt wordt. Hier kunnen wij zelf aan bijdragen via infrastructuur, waterbeheer en kadebeheer. De kust is aantrekkelijk voor recreatie, toerisme en biedt natuur en waterveiligheid. Deze functies moeten wel hand in hand kunnen gaan. De Kustnota is een goed uitgangspunt maar we willen kijken of meerdere functies gecombineerd kunnen worden en willen daarbij verder kijken naar eventuele nieuwe kustuitbreiding voor kustversterking in combinatie met natuur en recreatie. We zijn blij met onze Nationale Landschappen Hollandse Duinen en NLDelta Biesbosch-Haringvliet. Door versterking van recreatie en natuur kunnen we Zuid-Holland als geheel aantrekkelijk maken voor toerisme en dit zorgt voor spreiding van toeristen over de hele provincie.

Bodemdaling

Bodemdaling staat hoog op de agenda, dit kan alleen in samenwerking met het Rijk, gemeenten, waterschappen, boeren en kennisinstellingen. We gaan door met onderzoeken en innovatie/experimenten om te kunnen leren hoe we hier op termijn structurele oplossingen voor vinden. In sommige gebieden zal een keuze gemaakt moeten worden om definitief grond over te laten aan de natuur of het water. Voor boeren die dan weg moeten, bieden we ondersteuning in ruimtelijke ordening om hun bedrijf te verplaatsen. Voor nu is de rol vooral om met partijen gesprekken te blijven voeren, want het is een complexe problematiek die een zorgvuldige aanpak vraagt.

Voldoende zoetwater

Zoetwater is cruciaal voor de land- en tuinbouw, de industrie en onze drinkwater voorziening. Verziltning is een probleem in onze provincie. Met tijden van meer droogte wordt de problematiek groter. Samen met waterschappen, drinkwaterbedrijven en kennisinstellingen willen wij bewaken dat er voldoende zoetwater beschikbaar blijft.

Energie

Ambitie

Energie is van belang voor zowel wonen, leven, als de talrijke economische activiteit in onze provincie. In de stappen van de energietransitie is het garanderen van aanbod en betaalbaarheid van energie belangrijk. De grote uitdagingen waar we voor staan moeten we op een realistische manier oppakken en onze doelen daar ook op in stellen (zoals bijvoorbeeld bij verduurzaming woningbouw). Politieke ambities en draagvlak moeten daarbij hand in hand gaan.

Aanzet voor uitwerking

Samenwerking met Rijk

We lopen niet weg voor gezamenlijk geformuleerde doelstellingen. Voor nieuwe opgaven van het Rijk willen wij een constructieve partner zijn. We zullen wel kritisch kijken naar voorgestelde maatregelen uit een klimaat akkoord waar we vanuit Zuid-Hollands belang toetsen op vier pijlers: realisme, effectiviteit, betaalbaarheid en draagvlak.

Energiebronnen

Energiebehoefte verminderen begint met energiebesparing. Wat niet nodig is hoeft niet opgewekt te worden. We zoeken alternatieven voor fossiele brandstoffen omdat deze op den duur schaars worden en nog veel gebruikt zullen worden in producten. Daarom zetten we in op alternatieve energiebronnen of dragers en kiezen daarbij voor een realistische aanpak. Waarbij ten aanzien van alternatieven een totale afweging gemaakt wordt ten aanzien gezondheid, ruimte en betaalbaarheid.

Wij zien veel mogelijkheden in verdere innovaties zoals restwarmte (de warmterotonde), geothermie, waterstof en watergetijde. We sluiten in dit kader ook een kerncentrale of een thoriumcentrale niet uit, onderzoek hiernaar kan wat ons betreft gestart worden. Als provincie willen we innovatie op dit gebied stimuleren. Zonne-energie toetsen we op meervoudig ruimtegebruik, ruimtelijke kwaliteitsregels en de bescherming schaarse ruimte. Ten aanzien van de warmterotonde vinden wij dat de infrastructuur van warmte op termijn in publieke handen moet zijn geregeld

Windmolens

De provincie Zuid-Holland heeft aan haar resultaatsverplichting voor wind op land richting het Rijk, namelijk 735,5MW ruimtelijk mogelijk maken, voldaan.

Voor verdere realisatie kiezen we deze bestuursperiode voor actief delegeren aan gemeenten. Ook in het geval van windparken boven de 5 MW, waarbij de provincie qua vergunningverlening bevoegd gezag is. We geven gemeenten daarbij vertrouwen. We sluiten met hen overeenkomsten, zoals in het verleden is gedaan met het Havenconvenant, Goeree Overflakkee en met de voormalige Stadsregio. Gemeenten hebben een inspanningsverplichting richting initiatiefnemers en dragen daarnaast zorg voor o.a. participatie, draagvlak en een zorgvuldige procedure qua ruimtelijke ordening. De provincie ziet hier op toe.

Extra windmolens op land hebben overigens niet onze voorkeur en daarom zullen we een lobby bij het Rijk voeren om deze op zee te plaatsen (buiten de 12-mijlszone).

Launching-customer

Als overheid kunnen we als launching customer bij dragen aan innovatie en transitie, denk hierbij aan waterstofbussen en een energie-neutraal provinciehuis. In het energie vaagstuk is het van belang dat we als overheden, bedrijfsleven en kennisinstellingen samenwerken en daarbij een goed communiceren met bewoners.

Bestuur, organisatie en financiën

Ambitie

We willen een slagvaardig, financieel gezond provinciaal bestuur zijn.

Aanzet voor uitwerking

Bestuur

We willen een krachtige provincie met sterke gemeenten en waterschappen. Voor deze periode zet de provincie niet actief in op bestuurlijke herindeling. Als provincie ondersteunen we gemeenten die behoefte hebben aan ondersteuning om hun bestuur te versterken. Onder andere door begrotingsanalyses, onderzoeken en kernenbeleid. Gemeenten hebben zelf de verantwoordelijkheid om een visie te ontwikkelen op hun eigen toekomst en voor draagvlak te zorgen bij bewoners. Als een vraag wordt gesteld om een Arhi procedure te starten moet de provincie een afweging kunnen maken om de Arhi voor een breder gebied te doen om tot een consistent regionaal eindbeeld te komen.

Ondermijning (vermenging van onder- en bovenwereld) vinden we een belangrijk vraagstuk. Hier hebben wij veel aandacht voor. Dit betekent dat we de organisatie versterken om bij aanbestedingen en onze ruimtelijke ordeningstaken het tegengaan van ondermijning mee te nemen.

Organisatie

We streven naar een slagvaardige provinciale organisatie die niet groter dan noodzakelijk is. Externe inhuur blijft een aandachtspunt. Daar waar externe inhuur structureel lijkt te zijn gaan we over tot vaste krachten, waardoor wij in de organisatie ook eigen kennis hebben. We zullen een richtlijn voor externe inhuur formuleren. Incidenteel moet kunnen als flexibele schil. Een gezonde organisatie vraagt goed en eigentijds personeelsbeleid waarbij we aandacht hebben voor het werven van oa trainees om degenen die met pensioen gaan op te vangen. Uitvoeringskracht is een aandachtspunt voor de hele organisatie. Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden intern moeten duidelijk zijn. Gebiedsgerichte aanpak vliegen we aan vanuit de gezamenlijke inhoud. We maken niet een extra organisatorische kop met gebiedsgericht werken of aparte gebiedsteams.

Internationaal

Als provincie Zuid-Holland blijven we inzetten op internationale samenwerking binnen en buiten Europa voor het benutten van kansen, het onderhouden van relaties ten behoeve van ons bedrijfsleven als ook lobby voor subsidies en regelgeving die onze provincie versterken.

Financiën

Door de ervaring in de laatste jaren en de opbouw van de reserves willen we naar een andere manier van bedrijfsvoering op de Financiën. Dit vraagt om meer control aan de voorkant. We hebben de ambitie om transparant, realistisch en beheersbaar te begroten met een lange termijn blik. Dit vraagt flexibilisering van de begroting en om ruimte te maken voor heroriëntatie op de huidige structurele uitgaven. Daarbij kijken we naar de begrotingsspelregels en het gebruik van de huidige programma reserves. We moeten goed in kaart brengen wat extra investeringen voor effect hebben op de leningen/kapitaallasten en de daling van het begrotingssaldo. Sparen kan een doel zijn als onderdeel van een gezonde financiële huishouding. Dit moet goed uitgelegd worden in het hele financiële plaatje. Indexering doen we slechts daar waar het echt nodig is. Onze financiële instrumenten, zoals oa fondsen, nemen we onder de loep en beoordelen we op effectiviteit. Een goede mix van financieel instrumentarium hoort bij ons beleid.

We houden qua belastingen/opcenten vast aan de beleidslijn om tarieven niet te indexeren en streven naar het vasthouden aan het huidige tarief, dat de afgelopen bestuursperiode is verlaagd. Voor verdere belastingverlaging zoeken we naar een goede balans met beleidsambities. We willen een landelijke discussie over de dalende provinciale inkomsten als gevolg van de toename van elektrische auto's indien die door rijksbeleid geen motorrijtuigenbelasting betalen en dit niet wordt gecompenseerd.